

Pyrurko V., Khrystova T., Pyurko O. Euro-integration component of professional training of physical therapy and occupational therapy in Ukrainian realities of the educational process

One of the priority vectors of professional training of specialists in physical therapy and occupational therapy in the Ukrainian realities of the educational process is the European integration component. It is noted that physical therapy and occupational therapy occupy a leading place in the synergistic system of rehabilitation of patients and disabled people who suffered during the armed conflict in the East of Ukraine and Ukraine's war with the Russian Federation. The practical activity of specialists in this field of health care is carried out taking into account the International Classification of Functioning, Life Limitations and Health, which was approved in 2001 and has since been used in all developed countries. In Ukraine, specialty 227 'Physical therapy, occupational therapy' is at the stage of formation, bringing the legal framework to international standards. This process requires increased attention to the formation of professional competence of a specialist in human health. A competent approach in the training of physical therapy and occupational therapy specialists provides an opportunity to determine the degree of readiness of higher education graduates for purposeful professional activity, their interaction with the environment, and behavior in difficult professional situations. The main requirements for the process of developing the professional competence of specialists in physical therapy and occupational therapy are the provision of the following components: continuity of the process of training of students of higher education; selection of the rational content of professional training, based on the need to form important for society qualities and activities of specialists; the optimal choice and optimal combination of traditional and innovative technologies, methods, forms, means and didactic techniques for the step-by-step development of knowledge, skills, abilities and qualities. It has been proven that in the turbulent times of modernization of national education in order to optimize the European integration component of the professional training of specialists in physical therapy and occupational therapy in the Ukrainian realities of the educational process, the main trend is the European approach to competence training.

Key words: *European integration, professional training, specialist in physical therapy and occupational therapy, competence approach, educational process, Ukrainian realities.*

УДК [043.61:331.54:-069.63](477):331.545
DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.spec.2.15>

Радомський І. П.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ В НАПРЯМІ ПІДГОТОВКИ ПРОФЕСІЙНИХ КАДРІВ З УРАХУВАННЯМ ГЛОБАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

У статті виокремлено низку суперечностей, що існують у системі освіти України, які потребують вирішення, та визначено спроєктовані в майбутнє ключові напрями перспективного розвитку вітчизняної освіти, реалізація яких дасть змогу вирішити визначені суперечності.

Окреслено наявні розбіжності системи підготовки педагогічного персоналу як безпосереднього рушія реалізації ключових напрямів перспективного розвитку вітчизняної освіти.

Висвітлено політику і діяльність ЮНЕСКО в освітній сфері. Розглянуто рекомендації ЮНЕСКО стосовно нової концепції освіти, що актуалізують необхідність створення кожній людині умов для формування та розвитку свого творчого потенціалу відповідно до ключових завдань освіти XXI століття: навчити вчитись (опановувати інструментарій, який необхідний для розуміння того, що відбувається у світі), навчити діяти (таким чином, щоб впроваджувати потрібні зміни у своєму середовищі), навчити жити разом (у суспільстві, беручи участь в усіх видах людської діяльності та співпрацюючи з іншими), насамкінець вчитися жити.

Ці завдання доцільно розглядати як орієнтири подальшого розвитку освіти в напрямі неперервної освіти людини впродовж життя та отримання максимальної користі від її результатів. Зазначено, що завдання, які постають перед освітою на сучасному етапі розвитку суспільства, та різноманітні форми, які вона може приймати, охоплюють увесь життєвий шлях людини та дають змогу кожному отримати доступ до пізнання світу, інших і самого себе.

За результатами проведеного дослідження виокремлено основні тенденції розвитку вітчизняної освіти, спрямовані на підготовку високопрофесійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі педагогічного персоналу. Зазначені тенденції спрямовані на реалізацію основної мети розвитку вітчизняної освіти – підвищення якості підготовки високопрофесійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі педагогічного персоналу.

Ключові слова: *ЮНЕСКО, ключові завдання освіти XXI століття, система освіти в Україні, основні тенденції розвитку освіти в Україні, підготовка професійних кадрів, освіта впродовж життя, педагогічний персонал.*

Одним із головних завдань системи освіти в Україні є підготовка висококваліфікованих кадрів з урахуванням вимог ринку праці та відповідно до загальноосвітніх критеріїв якості, які висуває сучасне інформаційне суспільство на тлі бурхливого розвитку сучасних технологій.

Мета дослідження. *Розглянувши суттєві суперечності та ключові напрями перспективного розвитку освіти в Україні, стратегічну політику та діяльність ЮНЕСКО в освітній сфері, можна виокремити основні тенденції розвитку вітчизняної освіти, спрямовані на підготовку високопрофесійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі педагогічного персоналу.*

Проблематикою сфери розвитку освітньої сфери, підготовки фахівців займалося велике коло дослідників із різних галузей знань. Серед них: Г. Ващенко, Я. Коменський, І. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, В. Андрущенко, В. Кремень, В. Скуратівський, В. Луговий та багато інших.

Для досягнення мети наукового пошуку ми використовували такі методи: загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення), на основі яких виявлено суттєві суперечності системи освіти в Україні та ключові напрями її перспективного розвитку, розбіжності системи підготовки педагогічного персоналу як безпосереднього рушія реалізації ключових напрямів перспективного розвитку вітчизняної освіти; застосування методів аналізу документів, що сприяло вивченню політики та діяльності ЮНЕСКО в освітній сфері; методи екстраполяції та прогнозування, що дозволили виокремити основні тенденції розвитку вітчизняної освіти, спрямовані на підготовку високопрофесійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі педагогічного персоналу.

Наявна система освіти в Україні характеризується низкою суперечностей, що потребують вирішення та визначення напрямів проведення змін, спрямованих на перспективний розвиток і удосконалення освіти.

Серед чинних суперечностей можна виділити такі:

- неузгодженість між розвитком надбудови сучасного суспільства та темпами розвитку економічного базису;
- невідповідність між знаннями та компетентностями, які отримують особи, що навчаються, і вимогами сучасного життя, що динамічно змінюються;
- дисонанс між процесом розвитку освіти та системою оцінювання результатів навчання.

Багаторічний досвід творення національної системи освіти, її наукового та методичного супроводу дав змогу вченим Національної академії педагогічних наук України визначити спроєктовані в майбутнє ключові напрями перспективного розвитку вітчизняної освіти, реалізація яких, на нашу думку, дасть змогу вирішити визначені суперечності.

Такими ключовими напрямами перспективного розвитку вітчизняної освіти визначено такі:

- провідна роль освіти та її науково-методичного супроводу в умовах інноваційного типу прогресу;
- безперервна освіта впродовж життя від народження людини;
- людиноцентризм, реалізація особистого потенціалу в освіті;
- компетентнісний підхід, орієнтація на ключові компетентності для навчання впродовж життя;
- інтеграція й синергія формальної, неформальної та інформальної освіти;
- забезпечення і вдосконалення якості освіти, підтримання її конкурентоспроможності як основи успішності нації;
- утворення європейського і світового просторів освіти й досліджень, європейська і глобальна освітня та дослідницька інтеграція;
- націєутворювальна місія освіти [3, с. 164].

Свою чергою система підготовки педагогічного персоналу як безпосереднього рушія реалізації ключових напрямів перспективного розвитку вітчизняної освіти нині також потребує суттєвого оновлення та вдосконалення на підставі розбіжностей:

між особистісною спрямованістю педагогічного мислення педагога-практика та усталеною моделлю професійної підготовки педагогічного персоналу, що зорієнтована на традиційну знаннєву парадигму педагогічної діяльності;

– між наповненням освітніх програм із підготовки педагогічного персоналу великою кількістю освітніх компонентів та усвідомленням того факту, що професіоналізація педагогів не зводиться до засвоєння лише наукових основ педагогічної діяльності, але й передбачає всебічний розвиток особистості самого педагога, його мотивації, менталітету, світогляду;

– між потребою постійно враховувати динамічні потреби до розвитку особистісного та творчого потенціалу суб'єктів освітнього процесу і локальним характером змін, що превалює в системі підготовки педагогічного персоналу;

– між сучасними тенденціями до інтеграції наукових знань у сучасній педагогічній науці та реальним станом теорії педагогічної освіти.

Зазначені суперечності та напрями подальшого розвитку вітчизняної освіти призводять до усвідомлення принципів конструювання змісту педагогічної освіти (за визначенням В. О. Сластьоніна), серед яких універсальність, інтегративність, цілісність картини світу, фундаментальність, професійність, варіативність та урахування думки науковця, що “ключовою фігурою освітньої системи, що реформується, є вчитель як творець педагогічного процесу, як носій та суб'єкт загальної та професійної культури” [6, с. 229].

Загалом актуалізується потреба удосконалення професійної підготовки педагогічного персоналу, її змісту, технологій. Зазначене вдосконалення має бути спрямоване на професійну підготовку педагогічного персоналу до розроблення та впровадження в освітній процес сучасних інтегрованих освітніх програм та виконання функцій освітнього фасилітатора, тьютора.

Удосконалення підготовки професійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі професійної підготовки педагогів, також потребує врахування сучасних глобальних тенденцій розвитку освіти: її багаторівневості, гнучкості та відкритості, полікультурності, безперервності.

Проблематика подальших глобальних тенденцій розвитку освіти є предметом досліджень багатьох науковців. Дороговказом у цьому напрямку виступає Організація Об'єднаних Націй та її гуманітарний підрозділ ЮНЕСКО, які здійснюють активну розробку та впровадження різноманітних програм, спрямованих на проведення позитивних змін особистості за допомогою виховання та навчання.

У доповіді Міжнародної комісії з розвитку освіти ЮНЕСКО, що була підготовлена науковцями під керівництвом Е. Фора (Faure) "Вчитися, щоб бути: світ освіти сьогодні та завтра", 1972 р. [9] зазначається, що людина може реалізуватися виключно завдяки процесу отримання протягом усього життя нового досвіду й актуалізації наявного. За такого розуміння освіта зможе забезпечити реалізацію важливих соціальних функцій.

Доповідь Е. Фора надала поштовх до розробки низки інших документів, спрямованих на розвиток освіти. Серед них доповідь Римського клубу Дж. Боткіна, М. Ельманджри, М. Маліці (Botkin, Elmandira, Malitza) "Немає меж навчанню" [8]. У доповіді автори намагались визначити роль і місце освіти в розв'язанні глобальних проблем, подолання прірви, що винила між людиною і створеною нею цивілізацією, приділили увагу взаємозв'язку освітньої діяльності з життєдіяльністю. Загалом вчені зосереджували увагу на необхідності орієнтації освіти на майбутні стани суспільства, підготовки людини до невизначених умов життєдіяльності та важливості неперервної освіти протягом усього життя, яка здатна забезпечити можливість звернення людини до навчання за потреби впоратися з новими життєвими викликами.

Наприкінці ХХ століття ЮНЕСКО ініціювало нові дослідження у сфері освіти, що зосереджувались на принципах:

- право на освіту є одним з основних прав людини й універсальною цінністю, до якої мають прагнути як індивіди, так і суспільство. Його слід удосконалювати та зробити доступним для кожної людини упродовж усього життя;

- освіта має слугувати суспільству інструментом створення та поширення знань і науки;

- оновлення і будь-яка реорганізація освіти мають бути результатом глибокого аналізу нових досягнень і розуміння специфіки кожної конкретної ситуації;

- в освітній політиці мають домінувати три цілі – справедливість, релевантність, висока якість [1].

У доповіді ЮНЕСКО "Освіта: прихований скарб" 1996 р. (відома як доповідь Жака Делора) було сформульовано ключові завдання освіти ХХІ століття: *навчити вчитись* (опанувати інструментарій, який необхідний для розуміння того, що відбувається у світі), *навчити діяти* (таким чином, щоб впроваджувати потрібні зміни у своєму середовищі), *навчити жити разом* (у суспільстві, беручи участь в усіх видах людської діяльності та співпрацюючи з іншими), насамкінець *вчитись жити* [2].

Задекларовано потребу постійного використання можливостей для оновлення, поглиблення, збагачення отриманих знань відповідно до розвитку суспільства.

Рекомендації ЮНЕСКО стосовно нової концепції освіти зосереджені на необхідності створення для кожної людини умов для формування та розвитку творчого потенціалу відповідно до ключових завдань освіти ХХІ століття.

Завдання «*навчити пізнавати*» спрямоване насамперед на опанування методів пізнання, що використовуються як засіб, як мета життя людини, а не спрямовані на набуття упорядкованих та кодифікованих знань. Кожна людина має володіти здібностями, що дають змогу розуміти довкілля, бодай такою мірою, щоб забезпечити умови для достойного життя, розвитку професійних навичок і спілкування. Коли пізнання розглядається як цільова установка, то йдеться про необхідність створення передумов для досягнення стану задоволення від самої змоги розуміти, пізнавати та робити відкриття. Ця мета актуальна вже через тенденцію до подовження термінів навчання та збільшення вільного часу індивідуума [2].

Процес набуття знань безмежний. У певному розумінні, оскільки трудова діяльність стає менш рутинною, вона дедалі більше зливається з нею. Першочергову освіту можна вважати успішною тією мірою, в якій в процесі її реалізації вдалось закласти основу для неперервної освіти, надати імпульс для навчання впродовж життя [2, с. 22–23].

Завдання «*навчити діяти*» спрямоване на формування та закріплення уміння людини пізнавати й діяти. Слід враховувати, що «діяльність» тісно пов'язана з професійною підготовкою. Саме тут особливо гостро виникають питання: як навчити використовувати на практиці отримані знання? Як організувати підготовку людей до майбутньої професійної діяльності в непередбачуваних умовах її змін? У рекомендаціях ЮНЕСКО можна знайти поради щодо зазначеного питання. У ХХ столітті автоматизація трудової діяльності призвела до того, що праця людини стала набувати нематеріального характеру. Економічне майбутнє залежить від того, наскільки будуть розвинені здібності до перетворення нових знань на нововведення, що зорієнтовані на створення нових підприємств та робочих місць. У зв'язку з цим наші старі уявлення про те, що значить «навчити працювати» втрачають сенс, відповідно, мають змінитись методи навчання, що не можна розглядати виключно з позицій простої трансляції більш-менш рутинних практичних навичок [2, с. 24–25].

Завдання «*навчити жити разом*» зумовлене тим, що сучасний світ переповнений насиллям, а це суперечить сподіванням, які пов'язувались із прогресом людства. Суспільство, сприймаючи світ через засоби масової інформації, стає пасивним спостерігачем, а іноді заручником тих сил, що породжують конфлікти. Освіта до теперішнього часу лише малою мірою сприяла зміні стану справ, що склались, а чи можна уявити її орієнтованою на запобігання конфліктам, наведення способів їх вирішення мирними шляхами [2, с. 24]?

Атмосфера конкуренції, що характерна для сучасного світу, призводить до того, що перевага надається духу змагання та індивідуальному успіху і є постійні конфлікти та напруження у взаємовідносинах. Чи є шляхи розв'язання цієї проблеми? Рекомендації ЮНЕСКО містять два підходи до розв'язання зазначеної проблеми, що доповнюють один одного. Перший декларує ідею поступового “відкриття один одного”, другий пов'язаний із реалізацією спільних проєктів [2, с. 24].

Одним із важливих завдань сучасної людини – здійснити на прикладах різноманіття суспільств “відкриття один одного”, усвідомити схожість і взаємозалежність народів, що проживають на планеті.

Слід зазначити, що “відкриття один одного” передбачає насамперед відкриття і пізнання самого себе, тільки тоді людина зможе поставити себе на місце іншого та зрозуміти його. Педагоги мають зрозуміти, що форми навчання мають враховувати ідеї визнання іншого, а зіставлення різноманітних думок у процесі діалогу та обмін аргументами є важливим методом навчання.

Працюючи над спільними проєктами, люди намагаються досягти спільних цілей, таким чином, відмінності і навіть конфлікти, що є між учасниками, долаються, локалізуються. Спільна робота ініціює народження нового способу ідентифікації, який дає змогу подолати індивідуальні звички та виявити спільне, те, що об'єднує. Крім того, проєкти, до участі в яких залучені усі учасники освітнього процесу (педагоги та здобувачі освіти), можуть допомогти опрацювати такі методи вирішення конфліктів, що слугуватимуть прикладом у майбутньому житті здобувачів освіти [2, с. 24].

Завдання “вчитися жити” з позиції ЮНЕСКО передбачає, що кожна людина має самостійно та критично мислити та мати власну думку. У преамбулі до спеціальної доповіді ЮНЕСКО “Вчитися жити” 1972 року зазначалось про небезпеку дегуманізації світу, що знайшло своє підтвердження в подальшому зміцненні впливу засобів масової інформації, яке триває і нині. За таких умов суттєвим завданням освіти є підготовка людини до самостійного усвідомлення навколишньої дійсності та формування стратегій власної відповідальної поведінки. Освіта має бути зорієнтована на розвиток у кожної людини навичок самостійного мислення, щоб вона залишалась господарем своєї долі [9].

ЮНЕСКО задекларувала необхідність забезпечення всебічного розвитку людини через просвіту та розвиток. Запропоновані чотири ключові завдання освіти не є абсолютними варіантами нових освітніх програм. Доцільно їх розглядати як орієнтири подальшого розвитку освіти в напрямі неперервної освіти людини впродовж життя та отримання максимальної користі від її результатів.

Загалом основною тенденцією розвитку освіти в сучасному світі є освіта впродовж життя. Навчання впродовж цілого життя “від колиски до домовини” (from cradle to grave) – це філософія, концептуальна основа та організаційний принцип усіх форм навчання, що базується на інклюзивних, емансипативних, гуманістичних і демократичних цінностях; вона всеосяжна і невіддільна в баченні суспільства, заснованого на знаннях [7].

З цього приводу в доповіді ЮНЕСКО “Освіта: прихований скарб” зазначено: “Освіта відіграє дедалі важливішу роль у житті кожної людини через те, що зростає її роль у загальній динаміці розвитку сучасного суспільства. Ця тенденція пояснюється низкою причин. Традиційний поділ людського життя на чіткі періоди – дитинство і юність (присвячені шкільній освіті), період професійної діяльності в дорослому віці, вихід на пенсію – більше не відповідає реаліям сучасного життя і ще більше вимогам майбутнього. Сьогодні ніхто не може розраховувати на те, що в юності людина зможе закласти багаж першочергових знань, яких їй вистачить на все життя через те, що швидкі темпи еволюції у світі потребують постійного оновлення знань.

Одночасно в самій освіті відбуваються процеси змін самої можливості навчання поза закладом освіти. При цьому поняття кваліфікації в традиційному сенсі цього слова поступається в багатьох сучасних сферах людської діяльності поняттю еволютивної компетентності та здатності до адаптації” [4].

Підсумовуючи результати розгляду матеріалів ЮНЕСКО з питань стратегічного розвитку освіти, треба зазначити, що неперервна освіта не може бути пов'язана з якимось одним періодом життя людини або бути обмежена однією ціллю, наприклад виключно професійною підготовкою. Завдання, які постають перед освітою на сучасному етапі розвитку суспільства, та різноманітні форми, які вона може приймати, охоплюють увесь життєвий шлях людини та дають змогу кожному отримати доступ до пізнання світу, інших і самого себе.

Система підготовки професійних кадрів, зокрема педагогічного персоналу, в Україні орієнтується на окреслені загальноосвітні тенденції. Серед них – програмні документи ЮНЕСКО щодо розвитку системи підготовки кадрів, доповідь Міжнародної комісії про освіту для XXI століття “Освіта: прихований скарб” [2], завершальна доповідь Всесвітньої конференції з вищої освіти ЮНЕСКО, що відбулася в жовтні 1998 р. в Парижі [5].

Висновки. Враховуючи розглянуті у статті матеріали, виокремимо основні тенденції розвитку вітчизняної освіти, що суголосні з європейськими та глобальними тенденціями розвитку освітньої сфери і спрямовані на підготовку високопрофесійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі педагогічного персоналу як безпосереднього рушія реалізації ключових напрямів перспективного розвитку вітчизняної освіти:

- диверсифікація вітчизняної освіти, що проявляється в багатоваріативності та багатомодельності;
- удосконалення системи вітчизняної освіти в напрямках гнучкості, врахування інтересів споживачів, орієнтація на парадигму “освіта для всіх”;

- активізація співпраці між освітянською спільнотою України та держав-членів Європейського Союзу щодо вивчення кращих європейських практик розвитку систем освіти та визначення шляхів та напрямів розвитку освітньої сфери в Україні з урахуванням європейського досвіду та національних пріоритетів;
- постійне вдосконалення освітніх програм відповідно до потреб суспільства;
- підготовка здобувачів освіти до активної участі в суспільному житті;
- орієнтація здобувачів освіти на формування внутрішнього потенціалу розвитку;
- забезпечення здобувачам освіти діапазону вибору, багатоваріативності в термінах початку та завершення навчання;
- підвищення ролі освіти щодо формування в здобувачів освіти здатності розуміння, інтерпретації, розвитку та поширення національних, міжнародних, історичних культур;
- перехід до освіти впродовж життя;
- впровадження студентоцентрированої моделі організації освітнього процесу;
- забезпечення балансу між когнітивним опануванням освітніх компонентів та комунікативними, творчими навичками;
- реалізація міждисциплінарних освітніх програм, спрямованих на підготовку кадрів для сучасних технологічних сфер;
- формування сучасного технологічного освітнього середовища, впровадження сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі та інші.

Зазначені тенденції спрямовані на реалізацію основної мети розвитку вітчизняної освіти – підвищення якості підготовки високопрофесійних кадрів для різних галузей економіки держави, в тому числі педагогічного персоналу, формування в них стійкої потреби в постійній неперервній освіті, опанування ними необхідних компетенцій і, як результат, досягнення високої якості професійної діяльності.

Використана література:

1. Всемирный доклад по образованию. Париж : UNESCO, 1991.
2. Делор Ж. Образование: сокровитое сокровище: доклад Международной комиссии по образованию для XXI века, представленный ЮНЕСКО. Москва ; Париж : UNESCO, 1997. 297 с.
3. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.
4. Образование преобразует жизнь людей. ЮНЕСКО: вебсайт. URL: <https://ru.unesco.org/themes/education> (дата звернення: 26.08.2022).
5. Реформа и развитие высшего образования. Программный документ (Париж, 1995). Высшее образование в XXI веке. Заключительный доклад. ЮНЕСКО Париж, 5–9 октября 1998. С. 19–33
6. Слостенин В. А. Педагогический процесс как система. Москва : Издательский Дом магистр-Пресс, 2000. 488 с.
7. Сорока Н. Освіта дорослих як суспільна відповідальність та інвестиції в майбутнє. Вища школа адвокатури НААУ: вебсайт. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/osvita-doroslyh-yak-suspilna-vidpovidalnist-ta-investytsiyi-v-majbutnye/> (дата звернення: 26.08.2022).
8. No limits to Learning: Bridging the Human Gap, a Report to the Club of Rome by James Botkin, Mahdi Elmandira, and Mircea Malitza. Oxford: Pergamon Press, 1979. 159 p.
9. Faure E. Learning to be: The World of Education Today and Tomorrow / E. Faure ets. P.; L.: UNESCO/Harrap. 1972. 313 p.

References:

1. Vsemirnyy doklad po obrazovaniyu [World Education Report]. Parizh: UNESCO, 1991. [in Russian]
2. Delor Zh. Obrazovanie: sokrovitoe sokrovishche: doklad Mezhdunarodnoy komissii po obrazovaniyu dlya XXI veka, predstavleniy YuNESKO [Learning: the treasure within; report to UNESCO of the international commission on education for the twenty-first century]. M. ; Parizh: UNESCO, 1997. 297 s. [in Russian]
3. Natsionalna dopovid pro stan i perspektivy rozvytku osvity v Ukraini [National report on the state and prospects of education development in Ukraine]: monohrafiia / Nats. akad. ped. Nauk Ukrainy; redkol.: V. H. Kremen (holova), V. I. Luhovy (zast. holovy), O. M. Topuzov (zast. holovy); za zah. red. V. H. Kremenia. Kyiv : KONVI PRINT, 2021. 384 s. [in Ukrainian]
4. Obrazovanie preobrazhaet zhizn lyudey [Education transforms people's lives]. UNESCO. URL: <https://ru.unesco.org/themes/education> (data zvernennya: 26.08.2022) [in Russian].
5. Reforma i razvitie vysshogo obrazovaniya. Programmnyy dokument (Parizh, 1995). Vyisshie obrazovanie v XXI veke. Zaklyuchitelnyy doklad [Reform and development of higher education. Policy Paper (Paris, 1995). Higher education in the XXI century. Final Report]. UNESCO. Parizh, 5–9 oktyabrya 1998. S. 19–33 [in Russian].
6. Slastenin V. A. Pedagogicheskiy protsess kak sistema [The pedagogical process as a system]. M.: Izdatelskiy Dom magistr-Press, 2000. 488 s. [in Russian]
7. Soroka N. Osvita doroslykh yak suspilna vidpovidalnist ta investytsii v maibutnie [Adult education as a social responsibility and investment in the future]. Vyscha shkola advokatury NAAU: URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/osvita-doroslyh-yak-suspilna-vidpovidalnist-ta-investytsiyi-v-majbutnye/> (data zvernennya: 26.08.2022) [in Ukrainian].
8. No limits to Learning: Bridging the Human Gap, a Report to the Club of Rome by James Botkin, Mahdi Elmandira, and Mircea Malitza. Oxford : Pergamon Press, 1979. 159 pp.
9. Faure E. Learning to be: The World of Education Today and Tomorrow / E. Faure ets. P.; L.: UNESCO/Harrap. 1972. 313 p.

Radomski I. Prospects for the development of the education system of Ukraine towards the training of professional staff taking global trends into account

The article singles out a number of contradictions that exist in the education system of Ukraine that need to be resolved, and defines the key directions projected for the future of the prospective development of national education, the implementation of which will resolve the identified contradictions.

The existing discrepancies in the system of teaching staff training as a direct driver of the realization of the key directions of the prospective development of domestic education are outlined.

The policy and activities of UNESCO in the field of education are highlighted. The recommendations of UNESCO regarding the new concept of education, which actualize the need to create conditions for each person to form and develop their creative potential in accordance with the key tasks of education of the 21st century: teach to learn (master the tools needed to understand what is happening in the world); teach to act (in such a way as to make the necessary changes in one's environment); teach to live together (in society, participating in all types of human activity and cooperating with others); finally learn to live.

Orientation of the further development of education in the direction of continuous education of a person throughout life and obtaining the maximum benefit from its results. It is noted that the tasks facing education at the current stage of the development of society and the various forms it can take cover the entire life path of a person and allow everyone to gain access to knowledge of the world, others and himself.

Based on the results of the research, the main trends in the development of domestic education aimed at training highly professional personnel for various branches of the state economy, including teaching staff, have been identified. The specified trends are aimed at realizing the main goal of the development of domestic education – improving the quality of training of highly professional personnel for various branches of the state economy, including teaching staff.

Key words: UNESCO, key tasks of education of the 21st century, education system in Ukraine, main trends of education development in Ukraine, training of professional personnel, lifelong education, teaching staff.